

HOOFDSTUK I

De Schriften zijn het Woord van God

1. Het inwendige bewijs van de goddelijke oorsprong van de Schriften

Het komt vaak voor dat mensen die het Evangelie horen, eraan twijfelen of het werkelijk het Woord van God is. Van kinds af aan hebben ze geleerd om de Schriften te beschouwen als een openbaring van God. Omdat ze geen goede reden hebben om dat te verwerpen, aanvaarden zij over het algemeen wat erin verkondigd wordt. Maar er zijn momenten waarop ze graag meer zekerheid zouden hebben dat de Bijbel geen kunstig bedachte fabel is.¹ Ze denken dat zij zich onmiddellijk aan alle eisen van het Evangelie zouden onderwerpen als dat absoluut zeker was.

Zulke twijfels komen niet voort uit enige tekortkoming in het bewijs van het goddelijke gezag van de Schriften en die worden ook niet weggenomen door aanvullende bewijzen. Zij hebben hun oorsprong in de gesteldheid van het hart. Ook het belangrijkste bewijs van het christendom kan nooit op de juiste waarde worden geschat als het hart 'niet recht is voor God'.² Dezelfde uiteenzetting van de waarheid die bij de ene persoon een vaste overtuiging teweegbrengt, laat een ander achter in een toestand van twijfel of ongeloof. En hetzelfde gemoed komt vaak snel uit een toestand van twijfel in een toestand van geloof, zonder dat er enige verandering heeft plaatsgevonden in de uitwendige bewijzen die zijn aangevoerd.

1. 2 Petr. 1:16.

2. Hand. 8:21.

Louter uitwendige bewijzen, hoe talrijk ook, kunnen geen waar geloof teweegbrengen. De Israëlieten hadden in Egypte een lange reeks wonderen gezien. Ze waren getrokken door de gekliefde wateren van de Rode Zee, hadden door een wonder dagelijks voedsel uit de hemel ontvangen, en hadden gebeeft bij de openbaring van Gods majesteit op de Sinaï; en desondanks hadden zij binnen de gezichtskring van die berg een gouden kalf tot hun God gemaakt. De mensen die bijna dagelijks de wonderen hadden gezien die door Christus waren verricht, hebben geroepen: 'Kruisig Hem, kruisig Hem.' Vandaar dat onze Zaligmaker erop gewezen heeft dat degenen die niet naar Mozes en de profeten luisteren, niet overtuigd zouden worden, ook al zou er iemand uit de doden opstaan.³ Daarom kunnen we rustig concluderen dat degenen die het Evangelie nu niet geloven, ook niet overtuigd zouden worden als zij al de wonderen zouden zien die Christus verricht heeft.

Het is belangrijk dat de aandacht van de twijfelaars gericht wordt op het feit dat hun gebrek aan geloof moet worden toegeschreven aan hun eigen morele staat en niet aan enige tekortkoming in het bewijs van de waarheid. Indien ons Evangelie bedekt is, zegt de apostel, dan is het bedekt voor degenen die verloren gaan; in wie de god van deze wereld het denken heeft verblind, namelijk van de ongelovigen, opdat het licht van het heerlijke Evangelie van Christus hen niet zou bestralen.⁴

In de hier vermelde leer is niets te vinden wat niet overeenkomt met onze dagelijkse ervaring. Een waarheid kan niet goed begrepen worden als zij niet in harmonie is met het denken van de persoon aan wie zij wordt gepresenteerd. Zelfs abstracte of speculatieve waarheden worden niet als waar gezien als het verstand

3. Luk. 16:31.

4. 2 Kor. 4:3,4.

onvoldoende ontwikkeld is om ze te begrijpen. En als het gaat over objecten van smaak, dan kan de uitnemendheid ervan niet gewaardeerd worden als het vermogen ontbreekt om de overeenkomst te zien tussen deze objecten en de standaard van schoonheid. Nog duidelijker wordt het als het gaat om de morele en godsdienstige waarheid, waarbij de gemoedsgesteldheid zodanig moet zijn dat zij die waarheden kan waarderen. Als ons morele besef volkomen vernietigd zou zijn door de zonde, zouden wij geen inzicht kunnen hebben in morele onderscheidingen. En als het aangetast is, zal iets wat waar is in zichzelf en in de ogen van de reinen van hart, voor ons niet waar zijn. Iemand die onvoldoende besef heeft van het kwaad van de zonde, kan niet geloven in de gerechtigheid van God. Als u zijn geweten wakker maakt, is hij meteen overtuigd, zonder tussenkomst van een proces van bewijsvoering.

Het is onmiskenbaar dat de Bijbel van alle lezers een direct en onvoorwaardelijk geloof eist. Mogelijk is de Bijbel een tijdlang ongelezen gebleven of veronachtzaamd geweest, maar zodra hij opengelegd wordt, onder welke omstandigheden ook, klinkt daaruit steeds dezelfde rustige stem met de woorden: 'Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die den Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.'⁵ Als deze eis van geloof beperkt was tot ontwikkelde mensen, zouden we kunnen denken dat dit geloof gebaseerd is op een bewijs dat alleen zulke mensen naar waarde kunnen schatten. Of, als dit slechts werd verlangd van degenen aan wie de Schriften door bevoegde predikanten zijn uiteengezet, zouden we kunnen veronderstellen dat het geloof op hun gezag berust. Het geloof kent echter deze beperking niet; het is onlosmakelijk verbonden met het Woord zelf. Het Woord is net zo gezaghebbend wanneer het door een kind wordt voorgelezen aan een gezelschap van heidenen als wanneer het in een kathedraal wordt verkondigd. Maar als deze eis van geloof

5. Joh. 3:36.

meegaat met het Woord, waarheen het ook gaat, dan moet het berusten op het bewijs dat in het Woord zelf opgesloten ligt. De eis van geloof kan niet uitgestrekter zijn dan de tentoonspreading van het bewijs. En daarom, tenzij we de verplichting en de weldaden van het geloof beperken tot degenen die in staat zijn om het uitwendige bewijs van de Bijbel naar waarde te schatten, moeten we wel erkennen dat de Bijbel zijn eigen bewijs bevat.

Het is ontoelaatbaar om het getuigenis van anderen over de waarheid van het christendom te maken tot het fundament van ons geloof, en wel om twee voor de hand liggende redenen. In de eerste plaats, zoals reeds is aangegeven, is het bereik daarvan onvoldoende. De verplichting om te geloven geldt ook voor de menigten die door dat getuigenis niet worden bereikt. In de tweede plaats is het volkomen inadequaar. Van de grote mensenmassa kan niet worden verlangd dat zij op grond van het getuigenis van enkele geleerden gelooft in een godsdienst die haar gedrag in deze wereld zal beheersen en haar bestemming in het hiernamaals zal bepalen. Bovendien getuigen geleerde mensen evengoed ten behoeve van de Koran als ten gunste van de Bijbel. Daarom kan dit geen geschikt fundament van het geloof zijn, omdat het zowel ter ondersteuning van een dwaling als ter ondersteuning van de waarheid kan worden aangevoerd. Als we van gewone mensen verlangen dat ze in staat zijn in te zien waarom ze rustig op het getuigenis van geleerde christenen kunnen vertrouwen, terwijl dat van geleerde moslims moet worden verworpen, dan belasten we hen met een taak die even zwaar is als het onderzoek naar de historische bewijzen van het christendom. Het is dan ook onmogelijk om de universele, directe en gezaghebbende eis te rechtvaardigen die de Bijbel stelt aan ons geloof, als we niet erkennen dat de Bijbel zelf de bewijzen van zijn goddelijke oorsprong bevat.

Het kan moeilijk of misschien wel onmogelijk zijn om een adequate uiteenzetting te geven over de aard van dit bewijs aan degenen

die zeggen dat ze het niet inzien. Er kan echter genoeg gezegd worden om aan te tonen dat het een redelijk en adequaat fundament is voor een onvoorwaardelijk vertrouwen. Elk werk draagt het stempel van zijn maker. Zelfs onder mensen is het voor iemand moeilijk om met succes het werk van een ander te vervalsen. Is het dan verwonderlijk dat de werken van God het onvervalsbare stempel dragen van hun Auteur? Vertellen de hemelen niet Gods eer? Bewijst het mechanisme van een insect niet net zo duidelijk het vakmanschap van God? Waarom zou het dan ongeloofwaardig zijn dat Zijn Woord het bewijs van zijn goddelijke oorsprong in zich zou hebben? Als de Bijbel het werk van God is, dan moet hij het stempel van Zijn karakter bevatten en daardoor bewijzen goddelijk te zijn.

Daartegen zou kunnen worden ingebracht dat wij niet competent zijn om dit bewijs te beoordelen. Als er een zo sterk ontwikkeld verstand nodig is om de uitnemendheid van menselijke voortbrengselen te beoordelen en een zo nauwkeurige bekendheid met het karakter van hun auteurs, wie kan dan pretenderen een zodanige kennis van God te hebben dat hij in staat is om te beoordelen wat wel of niet van Zijn hand afkomstig is? Dit zou een dodelijke tegenwerping zijn, als het inwendige bewijs van de Schriften zou bestaan uit hun intellectuele uitnemendheid. Deze tegenwerping verliest echter haar kracht wanneer men bedenkt dat deze uitnemendheid in belangrijke mate moreel van aard is en dat goedheid haar eigen bewijs meedraagt.

Er is geen bijzondere mate van kennis of ontwikkeling nodig om een dergelijk bewijs op zijn waarde te kunnen beoordelen. Daarvoor zijn slechts juiste morele gevoelens nodig. Waar deze aanwezig zijn, is het bewijs dat goedheid goedheid is, direct en onweersaanbaar. Wij geloven niet dat de Bijbel Gods Woord is omdat hij met meer dan menselijke bekwaamheid geschreven is en wij geloven evenmin dat zijn beoordeling van personen of zijn wel-sprekendheid de vermogens van mensen te boven gaat.

Dit zijn zaken waarover de grote massa incompetent is om te oordelen. Het bewijs in kwestie kan door het nederigste kind van God begrepen worden. Het is deels negatief en deels positief. Het bestaat in de eerste plaats uit de afwezigheid van alles wat met een goddelijke oorsprong in strijd is. Niets is in strijd met de rede, en niets is met goedheid in strijd. Als de Schriften iets zouden bevatten wat met de rede in strijd is of met een goed moreel gevoel, dan zou een geloof in de goddelijke oorsprong onmogelijk zijn. Een dergelijk geloof zou betekenen dat we aan de auteur van de Bijbel dwaasheid of zonde toeschrijven. Dit negatieve bewijs houdt meer in dan we geneigd zijn te denken. Het kan bij geen enkel ander boek aangevoerd worden dan de Bijbel, die een goddelijke oorsprong claimt. Zo wordt er een onoverkomelijke kloof geplaatst tussen de Bijbel en alle apocriefe geschriften. Wat deze claimen, wordt steeds weerlegd door het feit dat zij dingen vermelden die niet waar kunnen zijn.

Het is echter het positieve inwendige bewijs van een goddelijke oorsprong, die kracht en gezag geeft aan de claims van de Bijbel. Dit bewijs bestaat hoofdzakelijk uit zijn volmaakte heiligheid, uit de overeenstemming tussen alles wat er gezegd wordt over God, over de mens, over verlossing en een toekomstige staat, en over al onze eigen juiste oordelen, redelijke opvattingen en persoonlijke ervaring. Wanneer het verstand verlicht is om deze heiligheid te zien; wanneer het inziert hoe nauwkeurig de regel van onze plicht, die in Gods Woord wordt voorgeschreven, overeenkomt met datgene waar ons geweten op aandringt; hoe de beschrijving die hij geeft van de menselijke natuur overeenkomt met de menselijke ervaring; hoe volledig hij onze situatie behandelt; wanneer we het gevoel krijgen hoe krachtig de daar gepresenteerde waarheden werkzaam zijn om de ziel te reinigen, te vertroosten en te ondersteunen – dan is het geloven van de Schriften een noodzakelijke consequentie. De gedachte dat dit boek een leugen en een vervalsing zou zijn, is een tegenstrijdigheid.

Het menselijk denken is zodanig samengesteld, dat het zijn instemming met een bewijs niet kan weigeren als het duidelijk begrepen is. Wij kunnen ons vertrouwen niet onthouden aan iemand wiens morele uitnemendheid duidelijk, voortdurend en op verschillende manieren gebleken is. Wij kunnen niet iemands goedheid zien en voelen en niettemin geloven dat hij een bedrieger of misleider is. Zo kunnen we ook niet de uitnemendheid van de Schriften zien en niettemin geloven dat ze één enorme leugen zijn. De Bijbel claimt het Woord van God te zijn; hij spreekt in Zijn Naam en gaat uit van Zijn gezag. Hoe kunnen deze claims vals zijn, terwijl de Bijbel toch zo heilig is? Hoe kan valsheid een element van volmaakte uitnemendheid zijn?

De enig mogelijke manier om ons vertrouwen in het competente getuigenis van een mens aan het wankelen te brengen, is dat er aangetoond wordt dat hij geen goed mens is. Als zijn goedheid wordt toegegeven, kan het vertrouwen in zijn woord hem niet worden onthouden. En vooral wanneer alles wat hij zegt, wordt bevestigd in onze eigen ervaring en dat zich aanbeveelt aan ons geweten en oordeel. Zo is het ook onmogelijk dat wij de uitnemendheid van de Schriften inzien, hun overeenstemming met onze eigen ervaring en behoeften voelen en er niettemin van uitgaan dat ze niet waar zijn.

Toen de Samaritaanse vrouw aan haar stadsgenoten vertelde dat Jezus haar alles had verteld wat zij ooit gedaan had, geloofden velen van hen. Maar nadat zij zelf naar Zijn onderwijs hadden geluisterd, zeiden ze tegen de vrouw: 'Wij geloven niet meer om wat u gezegd hebt, want wij zelf hebben Hem gehoord en weten dat Deze de Christus is, de Zaligmaker van de wereld.⁶ Geen christen kan verbaasd zijn over deze uitspraak of denken dat het geloof in Christus, gefundeerd op wat Hij heeft gezegd, irrationeel is, of dwerperij. Wij kunnen zeer wel geloven dat er in het gelaat, de manier

6. Joh. 4:42.

van doen en het onderwijs van de Verlosser een zo onuitsprekelijke manifestatie van goedheid waarneembaar was dat er een volkomen vertrouwen werd gewekt. Degenen die dit zo hadden ervaren, konden niet anders dan alles geloven wat Hij had gezegd; dat Hij de Christus was, dat Hij was gekomen om te zoeken en zalig te maken die verloren zijn⁷, om Zijn leven af te leggen voor Zijn schapen⁸ en Zich te geven als een rantsoen voor velen.⁹

Kunnen wij eraan twifelen dat de goedheid van de Zaligmaker, de verhevenheid, heiligheid en kracht van Zijn onderwijs, hun overeenstemming met onze natuur, onze ervaring en onze behoeften, een geschikt fundament zijn van ons geloof? Dit alles hebben wij. Dit heeft iedereen die de Bijbel leest. Daar staat de Zaligmaker in de majesteit van een onvergelykelijke uitnemendheid. Hij spreekt in ieder luisterend oor de woorden van eeuwig leven; verkondigt Zijn oorsprong, Zijn missie en het plan van Zijn komst en Zijn dood; Hij biedt vergeving aan en eeuwig leven voor degenen die door Hem tot God gaan.¹⁰ Daar is de meest volmaakte overeenstemming tussen Zijn claims en Zijn gedrag; tussen Zijn onderwijs en wat wij weten en wat wij nodig hebben. Hem niet te geloven, betekent dat we geloven dat Hij een bedrieger is, en dat te geloven betekent dat we onze eigen waarnemingen niet geloven; want wij weten wat goedheid is en we weten dat goedheid niet kan misleiden, dat God niet kan liegen.

Voor de kracht van een dergelijk bewijs maakt het zeer weinig uit of wij persoonlijk de Zaligmaker voor onszelf hebben gezien en gehoord of dat wij de uiteenzetting van Zijn karakter en het verslag van Zijn onderwijs hebben gelezen. Want het bewijs is gelegen in Zijn goedheid en in de aard van Zijn onderwijs. Het is hetzelfde voor ons die de Bijbel lezen als het was voor degenen die

7. Luk. 19:10.

8. Joh. 10:11.

9. Matth. 20:28.

10. Hebr. 7:25.

de Zaligmaker hebben gehoord. Daarom doen wij met onze verwerping de rede en onze plicht evenzeer geweld aan als degenen die niet geloofden omdat zij niet van Zijn schapen waren. Dat wil zeggen: omdat zij ongevoelig waren voor de dwingende invloed van de genade en waarheid die in Hem waren.

Vraagt dan iemand hoe wij weten dat de Bijbel geen vervalsing is? Laat hem dan eens bedenken wat zo'n veronderstelling inhoudt. Zij neemt aan dat de auteurs van de Bijbel dwazen waren, die we evenmin kunnen geloven als het idee dat Newton een idioot was; of dat zij slechte mensen waren, wat niemand kan geloven die weet wat goedheid is. Waar de Bijbel dan ook komt, hij brengt een onweerstaanbaar bewijs met zich mee (als er aandacht aan geschonken wordt en hij gewaardeerd wordt) dat de Bijbelschrijvers geen dwazen of misleiders waren.

Nu kan er gevraagd worden: Als de Bijbel een zo duidelijk bewijs bevat van zijn goddelijke oorsprong, waarom zijn er dan zoveel ongelovigen? Hierop kan geantwoord worden dat er twee dingen nodig zijn, wil dat bewijs overtuigend zijn. Het eerste is dat er aandacht aan geschonken moet worden, anders zou het net zo goed niet kunnen bestaan. Van de vele miljoenen mensen in het christendom zijn er relatief maar weinig die enige serieuze aandacht aan de Schriften besteden. Dat mensen bij wie deze aandacht ontbreekt, geen werkzaam geloof hebben, is dan ook niet verbazingwekkend. Zoals het ons ook niet verbaast als mensen geen kennis hebben van dingen die zij nooit geleerd hebben.

Het tweede vereiste voor het ontvangen van het bewijs, is dat het wordt verstaan of werkelijk begrepen. Als dit bewijs is gericht op het verstand, moet er voldoende denkvermogen bestaan om de aard en strekking ervan te begrijpen. Als het bewijs is gericht op het morele vermogen, moet er morele gevoeligheid bestaan om het naar waarde te schatten, anders is het als licht dat schijnt op de ogen van een blinde. Het inwendige bewijs van de Schriften is grotendeels van het laatstgenoemde soort: het bestaat uit hun

volmaakte heiligheid. Naargelang de verdorvenheid van de mensen zijn ze blind voor een dergelijk bewijs. Het kan in al zijn kracht bestaan, terwijl de mensen er ongevoelig voor zijn.

Een ander deel van dit bewijs bestaat uit de overeenstemming tussen de Schriften en de godsdienstige ervaring van de mensen. Zij die de ervaring missen, kunnen de overeenstemming niet zien. Nog een ander deel van het bewijs wordt beschikbaar gemaakt door de kracht van God in het onderdrukken van de zonde, in het reinigen van de gevoelens, in het verspreiden van vrede en vreugde door het hart. Zij die nooit deze kracht hebben gevoeld, kunnen dit soort bewijs niet appreciëren. Het feit dat een zo groot deel van de mensheid geen adequaat geloof in de Schriften heeft, verschaft dan ook geen grond voor de opvatting dat een toereikend bewijs ontbreekt. Dit feit is in exacte overeenstemming met wat de Bijbel ons leert over de morele staat van de mens.

Een andere tegenwerping tegen de hierboven genoemde opvatting over de grond van het geloof, stelt dat deze tot dweperij leidt en afbreuk doet aan het onderscheid tussen ware en valse godsdienst. Elke geestdrijver, zo wordt gezegd, denkt dat hij een bewonderenswaardige uitnemendheid ziet in de gepretendeerde openbaringen die hij omhelst. Een afdoende antwoord tegen deze tegenwerping is de vraag of een geleerde minder geloof hecht aan de uitnemendheid van de grote voorbeelden van poëzie, omdat de schrijvers van rijmelarij ook hun bewonderaars hadden. Het feit dat het zinnelijke, zelfzuchtige karakter van Mohammed goed lijkt in de ogen van een Turk, bewijst nog niet dat iemand die met eerbied buigt voor de opperste uitnemendheid van Jezus Christus een dweper is. Dat de heidenwereld in de hemelen en in de loop van de natuur een bewijs zag voor het bestaan van haar goden, maakt iemand nog niet tot een dweper die in de werken van God de manifestaties ziet van een oneindige macht, wijsheid en goedheid.

Het is uiterst onredelijk om te veronderstellen dat wij de kracht

van waarheid en uitnemendheid niet mogen voelen omdat anderen deze eigenschappen aan dwaling en verdorvenheid hebben toegeschreven. Het is niet in overeenstemming met de gesteldheid van onze natuur dat een mens niet meer zou weten of iets waar of goed is omdat anderen dat niet zien. Het bewijs is voor hem compleet, ook al zou heel de wereld het verwerpen.

Als gevraagd wordt waar de standaard te vinden is, welk criterium van uitnemendheid er bestaat waardoor ik gemachtigd ben om te beslissen dat wat ik goedheid noem ook werkelijk zo is – dan is de regel gelegen in de natuur van de mens. Wij weten dat goedwil-
ligheid beter is dan kwaadwilligheid, waarheid beter dan bedrog, nederigheid beter dan trots, en door dezelfde regel weten wij dat het christendom beter is dan het hindoeïsme en dat de gezegende Verlosser beter is dan de Arabische bedrieger. Geen oordeel kan zekerder zijn dan dit, geen overtuiging dieper, geen vertrouwen vaster of rationeler. Het feit dat verdwaasde of misleide mensen uitnemendheid hebben toegeschreven aan dwaasheid en verdorvenheid, is daarom geen bezwaar tegen de erkenning dat de uitnemendheid van de Schriften een bewijs is van hun goddelijke oorsprong.

2. Het inwendige bewijs van hun goddelijke oorsprong is de juiste grond van geloof in de Schriften.

De Schriften zelf leren duidelijk dat het door hen geëiste geloof is gefundeerd op het gezag van God, dat zich daarin manifesteert door de uitnemendheid en kracht van de waarheid die zij bevatten. Overal wordt daarin het geloof voorgesteld als het effect en bewijs van juiste morele gevoelens, en ongeloof als het resultaat van morele of geestelijke blindheid.

Onze Zaligmaker zei tegen de Joden dat degene die ernaar streeft

Zijn wil te doen, zal weten of de leer uit God is.¹¹ En ook: ‘Die uit God is, hoort de woorden Gods; daarom hoort gijlieden niet, omdat gij uit God niet zijt.’¹² Bij een andere gelegenheid zei Hij: ‘Maar gijlieden gelooft niet; want gij zijt niet van Mijn schapen; Mijn schapen horen Mijn stem.’¹³ De apostel spreekt op een overeenkomstige wijze: ‘Hieraan kent gij de Geest van God: Alle geest die belijdt, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God; en alle geest, die niet belijdt dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God niet. Wij zijn uit God. Die God kent, hoort ons; die uit God niet is, hoort ons niet. Hieruit kennen wij den geest der waarheid, en den geest der dwaling.’¹⁴ Op een dergelijke wijze spreekt Paulus: ‘De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden.’¹⁵ En: ‘Indien ook ons Evangelie bedekt is, zo is het bedekt in degenen, die verloren gaan; in dewelke de god dezer eeuw de zinnen verblind heeft, namelijk der ongelovigen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, Die het Beeld Gods is. Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods, in het aangezicht van Jezus Christus.’¹⁶ De leer die in deze en dergelijke passages wordt onderwezen, houdt in dat er in het Woord van God en vooral in de Persoon en het karakter van Jezus Christus, een duidelijke en wonderbare manifestatie is van de goddelijke heerlijkheid. Voor deze manifestatie is de natuurlijke mens blind, en hij gelooft daarom niet, maar zij die de Geest van God hebben, nemen deze heerlijkheid waar, en geloven daarom.

11. Joh. 7:17.

12. Joh. 8:47.

13. Joh. 10:26,27.

14. 1 Joh. 4:2,3,6.

15. 1 Kor. 2:14.

16. 2 Kor. 4:3,4,6.

In overeenstemming met deze opvatting wordt ongeloof weergegeven als een ernstige morele overtreding en geloof als een belangrijke plicht. Atheïsme wordt overal beschouwd als een misdaad, omdat de bewijzen van het bestaan van God overal aanwezig zijn, boven ons, om ons heen en binnen in ons. Deze bewijzen zijn evenzeer gericht op de morele gesteldheid als op het speculatieve verstand. Weerstand daartegen is hetzelfde geweld dat aanwezig is als deugd ondeugd wordt genoemd en ondeugd deugd. Vandaar dat de Schriften ongeloof altijd beschouwen als een zonde tegen God en als de bijzondere grond waarop de veroordeling van de wereld berust. Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is reeds veroordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de Naam van de eniggeboren Zoon van God.¹⁷ Wie is de leugenaar dan degene die loochent dat Jezus de Christus is? Deze is de antichrist, die de Vader en de Zoon loochent. Eenieder die de Zoon loochent, heeft ook de Vader niet.¹⁸

Ongeloof in de Zoon zoals Die in de Schriften is geopenbaard, is een overtreding van dezelfde aard als een loochening van God. In beide gevallen is er een opperste uitnemendheid geopenbaard en genegeerd. Iets dergelijks zegt de Zaligmaker: Die Mij haat, die haat ook Mijn Vader.¹⁹

Daarentegen wordt geloof weergegeven als de hoogste daad van gehoorzaamheid, als een morele daad van de grootste waarde in Gods ogen. Eenieder die gelooft dat Jezus de Christus is, die is uit God geboren.²⁰ 'Zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven.'²¹ En onze Zaligmaker antwoordde op een vraag van de Joden: 'Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, Dien Hij gezonden heeft.'²² Deze uitspraken zijn niet te rijmen met de

17. Joh. 3:18.

18. 1 Joh. 2:22,23.

19. Joh. 15:23.

20. 1 Joh. 5:1.

21. Joh. 1:12.

22. Joh. 6:29.

veronderstelling dat geloof gefundeerd is op een uitwendig getuigenis dat niet gericht is op de morele natuur en dat een instemming daarmee dan ook weinig met iemands morele karakter te maken heeft. Alles wordt echter duidelijk, als van ons geëist wordt dat wij in de Zoon geloven omdat Zijn heerlijkheid, als van de Eniggeborene van de Vader, ons wordt voorgehouden; en dat wij de Schriften accepteren omdat zij het stempel dragen van de goddelijke volmaaktheden. Als dit de grond is van het geloof, is ongelof in feite een misdaad. Het is een weigering om wijsheid en heiligheid te erkennen, en de geopenbaarde uitnemendheid van God.

Deze opvatting van de grond van het geloof wordt bevestigd door de effecten die aan deze genadegave worden toegeschreven. Het geloof werkt door liefde,²³ het reinigt het hart,²⁴ overwint de wereld²⁵ en brengt vrede en vreugde teweeg.²⁶ Het is voorstelbaar dat het overtuigd-zijn van waarheden die onze belangen raken, op welke wijze dan ook, vrees, verdriet of vreugde teweegbrengt, afhankelijk van de aard ervan. Maar het is niet voorstelbaar dat het geloof in morele of godsdienstige waarheden, als dat op het getuigenis van anderen gegrond is, onze gevoelens zou beheersen. Iemand kan op het gezag van anderen of op louter rationele gronden geloven dat wij staan onder een moreel gezag en dat de wet waaraan wij gebonden zijn, heilig, rechtvaardig en goed is. Maar een dergelijk geloof zal geen liefde teweegbrengen. Daarom kan het geloof niet de effecten hebben die eraan worden toegeschreven, tenzij het is gebaseerd op een geestelijk verstaan van de geloofde waarheden.

23. Gal. 5:6.

24. Hand. 15:9.

25. 1 Joh. 5:4.

26. Rom. 5:1,2.

Het geloof wordt dan ook voorgesteld als een gave van God.²⁷ Het bewijs wordt weliswaar aan allen voorgesteld, anders zou er geen verplichting zijn om te geloven, maar de mensen zijn moreel blind. Daarom moeten de ogen van hun verstand worden geopend opdat zij de dingen kunnen begrijpen die hun door God geschonken zijn.²⁸ De apostel zegt daarom tegen zijn gelovige broeders: ‘Gij hebt de zalving van den Heilige, en gij weet alle dingen. Ik heb u niet geschreven, omdat gij de waarheid niet weet, maar omdat gij die weet, en omdat geen leugen uit de waarheid is (...) De zalving, die gijlieden van Hem ontvangen hebt, blijft in u, en gij hebt niet van node, dat iemand u lere; maar gelijk dezelfde zalving u leert van alle dingen, zo is zij ook waarachtig, en is geen leugen; en gelijk zij u geleerd heeft, zo zult gij in Hem blijven.’²⁹ Hier, alsmede in andere passages die reeds geciteerd zijn, wordt onderwezen dat gelovigen een invloed hebben ontvangen, een zalving van de Heilige, die hen overtuigt van de waarheid en hun doet zien en weten dat het waarheid is. Daarom zegt Paulus dat zijn prediking niet ‘in beweeglijke woorden der menselijke wijsheid’ was, maar ‘in betoning des geestes en der kracht’, opdat het geloof van zijn hoorders niet zou zijn ‘in wijsheid der mensen, maar in de kracht Gods’;³⁰ dat wil zeggen: dat hun geloof niet het resultaat zou zijn van een bekwame redenering, maar van het geestelijk verstaan en ondervinden van de waarheid. Dit alles wordt steeds weer bevestigd in de praktijk van geïnspireerde leraars.

Zij deden weliswaar een beroep op allerlei bewijzen ter ondersteuning van de leringen die zij onderwezen, op tekenen en wonderen en op verschillende krachten en gaven van de Heilige Geest, maar de verplichting om te geloven was toch niet exclusief of hoofdzakelijk gegrond op deze uitwendige tekenen. In veel gevallen eisten

27. Hand. 3:16; Fil. 1:29; 2 Petr. 1:1.

28. 1 Kor. 2:12.

29. 1 Joh. 2:20,21,27.

30. 1 Kor. 2:4,5.

deze geïnspireerde mannen geloof, terwijl zij nooit zulke wonderen verrichtten zoals sommige profeten die verricht hadden. En nog vaker eisten zij geloof terwijl ze nooit wonderen van enige soort wrochten, zoals dat ook het geval was bij sommige profeten. Toen de Joden een teken verlangden en de Grieken wijsheid, predikten de apostelen Christus, de Gekruisigde, als de wijsheid Gods en de kracht Gods tot zaligheid. Voortdurend probeerden zij door openbaring van de waarheid zichzelf aangenaam te maken bij het geweten van de mensen, in de tegenwoordigheid van God. En als hun Evangelie bedekt was, dan was het bedekt in degenen die verloren gaan.³¹

Het is de ervaring van alle christenen in alle tijden en volken dat hun geloof gegrond is op het geestelijk verstaan en ondervinden van de kracht van de waarheid. Veel van zulke christenen zouden het moeilijk kunnen vinden om een antwoord te geven op de vraag waarom zij geloven dat de Schriften het Woord van God zijn, terwijl hun geloof toch sterk en rationeel is. Ze zijn zich bewust van de gronden van hun geloof, maar ze zijn niet in staat om die gronden onder woorden te brengen. Ze hebben het getuigenis in zichzelf³² en ze weten dat zij niet geloven omdat anderen dat doen of omdat geleerde mensen bepaalde feiten hebben aangetoond die de waarheid van het christendom bevestigen. Zij geloven in Christus om dezelfde reden als waarom zij in God geloven; en zij geloven in God omdat ze Zijn heerlijkheid zien en Zijn gezag en kracht voelen.

Als dan de waarheid van God naar haar aard een openbaring van goddelijke uitnemendheid inhoudt, is de zonde van ongeloof een zeer grote zonde. Geen geloof in God hebben terwijl Hij Zich toch zo duidelijk heeft geopenbaard, is de hoogste overtreding die

31. 2 Kor. 4:2,3.

32. 1 Joh. 5:10.

een schepsel tegen zijn Schepper kan begaan. Als geloof wordt geweigerd aan het getuigenis van God, terwijl dit wordt gebracht op een wijze die het beste is aangepast aan onze natuur, betekent dit een opstand tegen onze Schepper. En als wij het bewijs van waarheid en uitnemendheid in Jezus Christus negeren, is dat de hoogste belediging die wij kenbaar kunnen maken tegen waarheid en uitnemendheid.

Deze zonde komt veel voor en zij wordt daarom gewoonlijk veronachtzaamd. Het is voor de mensen niet gemakkelijk om de schandelijkheid in te zien van de kwalijke dingen waaraan ze zich schuldig maken. De fouten van degenen die hen in ongerechtigheid overtreffen, signaleren ze echter snel. En daarom zal de mens die geen gewetensbezwaren voelt over een gebrek aan geloof in de Zoon van God, iemand verafschuwen die de Verlosser een goddeloze bedrieger noemt. Hij zal niet wachten op een verklaring en zal naar geen verontschuldiging luisteren.

Louter het feit dat iemand die bekend is met de Schriften in staat is tot een dergelijk oordeel over de Zoon van God, is een bewijs van verdorvenheid dat door niets kan worden tegengesproken. En toch is er maar weinig verschil tussen de gemoedsgesteldheid van mensen die in staat zijn tot een dergelijk oordeel en de gesteldheid van mensen die geen geloof hechten aan de verklaringen van Christus, maar die Zijn beloften en waarschuwingen negeren, die het gevoel hebben dat ze niet waar zijn en die ze daarom als fabel behandelen. Het gebrek aan geloof waarover de mensen zo lichtvaardig denken, zal de onredelijkste en wellicht ook ernstigste van al hun zonden blijken te zijn. Het wijst op een ongevoeligheid voor het hoogste bewijs en een verwerping van de grootste gave die God ooit de mens heeft aangeboden: vergeving, heiligheid en een eeuwig leven.

3. Het uitwendige bewijs van de goddelijke oorsprong van de Schriften. Het getuigenis van de kerk

God heeft Zich aan de heidenen alleen in Zijn werken geopenbaard en houdt hen voor hun ongeloof verantwoordelijk. En Zijn openbaring van Zichzelf aan ons zou Hij hebben kunnen beperken tot Zijn Woord. Maar het heeft Hem behaagd om dat Woord te bevestigen door uitwendige bewijzen van een hoogst overtuigende aard, zodat wij niets hebben om ons te verontschuldigen.

Het getuigenis van de kerk is op zichzelf een onweerlegbaar argument voor de waarheid van het christendom. De geldigheid van dit getuigenis berust niet op een veronderstelde onfeilbaarheid van een bepaalde groep mensen. Het berust op het getuigenis van een ontelbaar aantal mensen, onder omstandigheden die de gedachte van een waanidee of bedrog uitsluiten.

Laten we bij wijze van illustratie een bijzondere tak van de kerk van Christus nemen, zoals bijvoorbeeld de Lutherse Kerk, die we in Europa en Amerika aantreffen. Overal bezit zij dezelfde versie van de Schriften en dezelfde geloofsbelijdenis. Haar getuigenis is, dat zij haar bestaan als een georganiseerd lichaam aan Luther te danken heeft, aan wie zij haar vertaling van de Bijbel toeschrijft en onder wiens toezicht zij belijdt de Augsburgse Confessie ontvangen te hebben. Het is duidelijk dat deze documenten niet in de huidige eeuw vervaardigd zijn en door deze wijdverspreid wonende miljoenen mensen zijn aangenomen. Allen getuigen zij dat ze deze ongewijzigd hebben ontvangen uit de handen van hun vaders. Op dit punt is geen waanidee of bedrog denkbaar. Eensgezind verklaren zij dat ook hun vaders in vorige eeuwen deze standaarden van hun geloof bezaten. Dit getuigenis, dat op zich afdoende is, wordt door allerlei bijkomstige bewijzen bevestigd. Alles in de stijl, de leerstukken en de historische verwijzingen van de standaarden van de lutherse kerk, stemt overeen met de tijd waarnaar zij verwezen worden. De invloed van een samenleving

die deze leringen onderhoudt is na te gaan door heel de tussenliggende periode. De oorlogen, de verdragen, de literaire en religieuze instellingen van de periode ontvingen, in meerdere of mindere mate, hun karakter van die samenleving. Hoezeer de mensen ook mogen verschillen wat betreft het lutherse karakter, de wijsheid van diens gedrag of de waarheid van zijn leringen, geen geestelijk gezond mens heeft ooit het feit in twijfel getrokken dat hij heeft geleefd, dat hij de Schriften heeft vertaald, een nieuwe kerk heeft georganiseerd en aan zijn volgelingen de Augsburgse Confessie gegeven heeft.

Dezelfde reeks van opmerkingen kan over de Anglicaanse Kerk worden gemaakt. Dat uitgebreide en krachtige lichaam heeft haar 39 artikelen en haar liturgie met de homilieën³³, waarvan zij getuigt dat ze die van de hervormers ontvangen heeft. Dit getuigenis kan niet betwijfeld worden. In geen periode van haar geschiedenis zou die kerk op dat punt kunnen misleiden of misleid zijn geweest. Haar getuigenis is bovendien bevestigd door allerlei bijkomende omstandigheden. De liturgie, de artikelen en de homilieën zijn in elk opzicht verenigbaar met hun bekende oorsprong; en heel de geschiedenis van Engeland gedurende die periode is verweven met de geschiedenis van die kerk. Het gevolg is dat niemand eraan twijfelt dat de Engelse hervormers geleefd hebben of dat zij de standaarden van de leer en aanbidding hebben opgesteld die universeel aan hen zijn toegeschreven.

Wanneer dit argument op heel de christelijke kerk wordt toegepast, is het niet minder overtuigend. Deze kerk is momenteel over heel de wereld te vinden en zij bestaat uit miljoenen discipelen. Overal zijn documenten met beschrijvingen van haar geloof en overal is zij een georganiseerde gemeenschap met godsdienstige

33. 'The Books of Homilies', getiteld *Certain Sermons or Homilies Appointed to be Read in Churches*, zijn twee boeken met 33 preken waarin de leer van de Anglicaanse Kerk dieper en gedetailleerder wordt besproken dan in de *Thirty-nine Articles of Religion* (Wikipedia).

ambten en inzettingen. Overal getuigt zij dat deze geschriften en inzettingen van Christus en Zijn apostelen ontvangen zijn. Dat deze gemeenschap niet in de afgelopen eeuw is ontstaan, is even duidelijk als het feit dat de wereld niet zojuist geschapen is. In alle achter ons liggende eeuwen vinden wij miljoenen mensen, duizenden kerken en predikanten, die getuigen dat zij hun heilige geschriften en inzettingen van hun voorgangers hebben ontvangen, totdat wij komen in de eeuw van Christus Zelf. De oorsprong van de christelijke kerk is te herleiden tot de tijd van Christus, en daarvoor zijn talrijke en onweerlegbare bewijzen. Als men ontkent dat Christus heeft geleefd en dat de kerk van Zijn volgelingen de heilige geschriften heeft ontvangen, verwerpt men niet alleen het getuigenis van duizenden competente getuigen, maar ontkent men ook feiten die van essentieel belang zijn om de daaropvolgende geschiedenis en de huidige toestand van de wereld te verklaren. Iemand zou evengoed kunnen beweren dat hij wel in de bladeren van een boom gelooft, maar niet in zijn takken en zijn stam.

Dit getuigenis van de kerk over de feiten waarop het christendom is gefundeerd, wordt bevestigd door allerlei bijkomende bewijzen. De taal waarin het Nieuwe Testament is geschreven, is exact de taal die hoorde bij de tijd en plaats van zijn oorsprong. Het is de taal van Joden die Grieks spreken – en die hoorde in haar bijzonderheden bij geen andere tijd of ander volk. Alle historische zinspelingen zijn in overeenstemming met de bekende toestand van de wereld in die tijd. De geschiedenis van de wereld sinds de komst van Christus vooronderstelt de feiten die in het Nieuwe Testament zijn vermeld. Het is zonder twijfel dat de godsdienst die is onderwezen door enkele arme mannen in Judea, de toestand van een groot deel van de wereld heeft veranderd. Het heidendom is verdwenen, een nieuwe godsdienst is geïntroduceerd; zijn wetten, gewoonten, instellingen en gedragingen worden overheersend en zij berusten alle op de feiten waarvan de kerk getuigenis geeft.

Bovendien heeft het interne karakter van de Schriften een waar- digheid die beantwoordt aan de oorsprong die hun is toegeschre- ven; een karakter dat de enige adequate verklaring geeft van de re- volutie die zij hebben teweeggebracht. Toen God zei: 'Er zij licht', toen was er licht. En toen Jezus Christus zei: 'Ik ben het Licht van de wereld', toen scheen het licht. Wij kunnen er niet aan twijfelen dat het licht is; en we kunnen er ook niet aan twijfelen wanneer het opging, want daarvóór was alles duisternis.

Dit getuigenis van de kerk, op deze wijze gestaafd door alle interne en externe bewijzen, bevestigt het feit dat Christus heeft geleefd en is gestorven, dat Hij de christelijke kerk heeft gesticht en dat het Nieuwe Testament is ontvangen van Zijn directe volgelingen. Maar deze feiten impliceren de waarheid dat het Evangelie een openbaring is van God, tenzij we ervan uitgaan dat Christus en Zijn apostelen bedriegers waren. Het bewijs tegen deze veronder- stelling is even sterk als het bewijs van het bestaan van de zon. Blinde mensen kunnen, als zij dat willen, ontkennen dat de zon bestaat. En alleen moreel blinde mensen kunnen het bewijs be- strijden dat het Nieuwe Testament verschaft van de morele uitne- mendheid en intellectuele soberheid van de heilige schrijvers. Als zij betrouwbare mannen waren, mannen die naar wij moeten gelo- ven de waarheid spraken, dan bezaten en beoefenden zij werkelijk de wonderkrachten waarop zij zich beriepen. Op deze krachten beriepen Christus en de apostelen zich als een onweerlegbaar be- wijs van hun goddelijke missie; en wij kunnen hun getuigenis niet verwerpen zonder hun integriteit te ontkennen.

4. Het bewijs vanuit de profetie

Zoals we hebben aangetoond dat de lutherse kerk met de Bijbel- vertaling van Luther en de Augsburgse Belijdenis, de Anglicaanse Kerk met de 39 artikelen en haar liturgie en homilieën en heel het christendom met zijn Nieuwe Testament, waren voortgekomen

uit de bronnen waarnaar zij elk voor zich refereerden – zo kunnen wij ook met gelijke kracht bewijzen dat de geschriften van het Oude Testament, die in het bezit zijn van het Jodendom, van de oude profeten afkomstig zijn. Joden en christenen hebben deze nu in hun bezit. Zij hadden die een eeuw geleden, zij hadden die ook in de tijd van Christus. Ze werden toen universeel erkend door de Israëlieten in Judea en elders. Ze kunnen historisch worden herleid tot eeuwen vóór de komst van Christus. Driehonderd jaar vóór die gebeurtenis werden ze in het Grieks vertaald en wijdverspreid. Ze bevatten de geschiedenis, de wetten en de literatuur van het volk van Judea, waarvan het bestaan en de bijzonderheden evenzeer vaststaan als van welk volk in de wereld ook. Deze geschriften zijn essentieel voor het begrijpen van dat volk, want dankzij deze heilige boeken waren zij wat ze waren. Critici hebben weliswaar getwist over de bijzondere datering van sommige van deze boeken, maar niemand heeft de vermetelheid gehad om te ontkennen dat zij reeds eeuwen vóór de geboorte van Christus bestonden. Nu we dit hebben toegegeven, hebben wij een basis voor een ander bewijs van de waarheid van het christendom dat niet kan worden weerstaan.

In deze oude geschriften, die bewaard zijn in de handen van de openlijke vijanden van Christus, vinden wij duidelijke voorzeggingen van de komst van de Verlosser. Onmiddellijk na de zondeval was voorzegd dat het Zaad van de vrouw de kop van de slang zou vermorzelen. Deze voorzegging is de kiem van alle daaropvolgende profetieën, die slechts de veelvuldige betekenis ervan onthullen. Wie het beloofde Zaad zou zijn, en hoe de macht van het kwaad door Hem vernietigd zou worden, werd door latere voorzeggingen geleidelijk aan geopenbaard. Als eerste werd bekendgemaakt dat de Verlosser tot het geslacht van Sem zou behoren.³⁴ Vervolgens dat hij van het zaad van Abraham zou zijn, aan wie de belofte

34. Gen. 9:26.

gedaan was, dat in hem alle volken der aarde gezegend zouden worden.³⁵ Daarna dat Hij van de stam van Juda zou zijn, van wie gezegd was dat de scepter van hem niet zou wijken, noch de wetgever van tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en aan Hem zullen de volken gehoorzaam zijn.³⁶ En later werd geopenbaard dat Hij van de lijn van David zou zijn: 'Er zal een Rijsje voortkomen uit de afgehouden tronk van Isaï, en een Scheut uit zijn wortelen zal vrucht voortbrengen. En op Hem zal de Geest des HEEREN rusten: de Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest van kennis en der vreze des HEEREN.'³⁷

Er was voorzien dat Zijn komst zou worden voorafgegaan door een bijzondere boodschapper. 'Zie, Ik zend Mijn engel, die voor Mijn aangezicht de weg bereiden zal; en snellijk zal tot Zijn tempel komen die Heere, Dien gijlieden zoekt, te weten de Engel des verbonds, aan Denwelken gij lust hebt; zie, Hij komt, zegt de HEERE der heirscharen.'³⁸ De tijd, de wijze waarop en de plaats van Zijn geboorte werden alle voorzien. Daniël zei over de tijd het volgende: 'Weet dan, en versta: van den uitgang des woords, om te doen wederkeren, en om Jeruzalem te bouwen, tot op Messias den Vorst, zijn zeven weken, en twee en zestig weken.'³⁹ Over de miraculeuze wijze van Zijn geboorte lezen we in Jesaja: 'Zie, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een Zoon baren en Zijn Naam IMMANUËL heten.'⁴⁰ En over de plaats zei Micha: 'En gij, Bethlehem Efratha, zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda? Uit u zal Mij voortkomen Die een Heerser zal zijn in Israël, en Wiens uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid.'⁴¹

35. Gen. 18:18.

36. Gen. 49:10.

37. Jes. 11:1,2.

38. Mal. 3:1.

39. Dan. 9:25.

40. Jes. 7:14.

41. Mi. 5:1.

Deze Bevrijder zou een arm mens zijn: ‘Ziet, o dochter van Sion, uw Koning zal tot u komen, arm, en rijdende op een ezel, op een veulen, een jong der ezelinnen.’⁴² Hij zou een Man van smarten zijn en met ellende vertrouwd, veracht en verworpen door de mensen,⁴³ ‘en toch IMMANUËL, God met ons’⁴⁴, ‘JEHOVAH ONZE GE-RECHTIGHEID’⁴⁵, ‘Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst’⁴⁶, ‘Wiens uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid’⁴⁷.

Deze voorzegde Verlosser zou verschijnen als een Profeet of een goddelijke Onderwijzer. ‘De HEERE uw God’, zei Mozes, ‘zal uit het midden van u, uit uw broederen, [een Profeet] als mij, uw God verwekken; naar Hem zult gij horen.’⁴⁸ ‘Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Denwelken Mijn ziel een welbehagen heeft. Ik heb Mijn Geest op Hem gegeven; Hij zal het recht den heidenen voortbrengen.’⁴⁹ ‘De Geest des Heeren HEEREN is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalfd heeft, om een blijde boodschap te brengen den zachtmoedigen; Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van harte, om den gevangenen vrijheid uit te roepen, en den gebondenen opening der gevangenis.’⁵⁰ ‘Tè dien dage zullen de doven horen de woorden des Boeks; en de ogen der blinden, zijnde uit de donkerheid en uit de duisternis, zullen zien. En de zachtmoedigen zullen vreugde op vreugde hebben in den HEERE; en de behoeftigen onder de mensen zullen zich in de Heilige Israëls verheugen.’⁵¹

42. Vgl. Zach. 9:9.

43. Jes. 53.

44. Jes. 7:14.

45. Jer. 23:6.

46. Jes. 9:5.

47. Mi. 5:1.

48. Deut. 18:15.

49. Jes. 42:1.

50. Jes. 61:1.

51. Jes. 29:18,19.

Hij zou ook een Priester zijn. ‘De HEERE heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de ordening van Melchizedek.’⁵² ‘Hij zal den tempel des HEEREN bouwen, en Hij zal het sieraad dragen, en Hij zal zitten en heersen op Zijn troon; en Hij zal Priester zijn op Zijn troon.’⁵³

Het koninklijke karakter van deze Verlosser wordt op bijna elke pagina van de profetische geschriften naar voren gebracht. ‘Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, den berg Mijner heiligheid.’⁵⁴ ‘Uw troon, o God! is eeuwiglijk en altoos; de scepter Uws Koninkrijks is een scepter der rechtmatigheid. Gij hebt gerechtigheid lief, en haat goddeloosheid; daarom heeft U, o God, Uw God gezalfd met vreugdeolie, boven Uw medegenoten.’⁵⁵ ‘Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder (...). Der grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn op den troon van David en in zijn koninkrijk, om dat te bevestigen, en dat te sterken met gericht en met gerechtigheid, van nu aan tot in eeuwigheid toe.’⁵⁶

De kenmerken van dit Koninkrijk van de Messias waren ook duidelijk voorzegd. Zij zouden geestelijk zijn, ter onderscheiding van het uitwendige en ceremoniële karakter van de voorafgaande bedeling. ‘Zie, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal maken; niet naar het verbond dat Ik met hun vaders gemaakt heb. (...) Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven; en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn.’⁵⁷ Daarom wordt ook steeds vermeld dat de uitstorting van de Heilige Geest de komst van de beloofde Verlosser

52. Ps. 110:4.

53. Zach. 6:13.

54. Ps. 2:6.

55. Ps. 45:7,8.

56. Jes. 9:5,6.

57. Jer. 31:31-33.

vergezelt. 'Ik zal Mijn Geest uitgieten over alle vlees, en uw zonen en uw dochters zullen profeteren.'⁵⁸

Dit Koninkrijk zou niet tot de Joden beperkt zijn, maar zou heel de wereld omvatten. Reeds in het boek Genesis was verkondigd dat alle volken aan Silo gehoorzaam zouden zijn,⁵⁹ en dat alle volken van de aarde in Abraham en zijn zaad gezegend zouden worden.⁶⁰ God beloofde de Messias dat Hij de heidenen tot Zijn erfdeel zou geven.⁶¹ 'Het zal geschieden in het laatste der dagen, dat de berg van het huis des HEEREN zal vastgesteld zijn op den top der bergen, en dat hij zal verheven worden boven de heuvelen, en tot denzelven zullen alle heidenen toevloeien.'⁶² 'Het is te gering, dat Gij Mij een Knecht zoudt zijn om op te richten de stammen Jakobs, en om weder te brengen de bewaarden in Israëel. Ik heb U ook gegeven tot een Licht der heidenen, om Mijn heil te zijn tot aan het einde der aarde.'⁶³ 'Het zal geschieden ten zelven dage, dat de heidenen naar den Wortel van Isaï, Die staan zal tot een Banner der volken, zullen vragen.'⁶⁴ 'Ik zag in de nachtgezichten', zei Daniël, 'en zie, er kwam Een met de wolken des hemels, als eens mensen Zoon, en Hij kwam tot den Oude van dagen, en zij deden Hem voor Denzelven naderen. En Hem werd gegeven heerschappij en eer en het Koninkrijk, dat Hem alle volken, natiën en tongen eren zouden; Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die niet vergaan zal, en Zijn Koninkrijk zal niet verdorven worden.'⁶⁵ De voortschrijding daarvan zou echter geleidelijk zijn. De steen die zonder handen afgehouden werd, zou het ijzer, koper, leem, zilver en goud vermalen, dat wil zeggen: alle andere

58. Joël 2:28.

59. Gen. 49:10.

60. Gen. 22:18.

61. Ps. 2:8.

62. Jes. 2:2.

63. Jes. 49:6.

64. Jes. 11:10.

65. Dan. 7:13,14.

koninkrijken, en zou tot een grote berg worden en de gehele aarde vervullen.⁶⁶

Ook al beschrijven de profeten in zulke sterke bewoordingen de uitnemendheid, heerlijkheid en triomf van de Verlosser, zij beschrijven niet minder duidelijk Zijn verwerping, lijden en dood. Heere, 'wie heeft onze prediking geloofd? En aan wien is de arm des HEEREN geopenbaard? Want Hij is als een rijsje voor Zijn aanzicht opgeschoten, en als een wortel uit een dorre aarde. (...) Hij was veracht, en de onwaardigste onder de mensen.'⁶⁷ 'Tot de verachte Ziel, tot Dien, aan Welken het volk een gruwel heeft, tot den Knecht dergenen die heersen, zullen koningen zien en opstaan, en ook vorsten zullen aanbidden.'⁶⁸ Het was voorgezegd dat het volk dat Hij kwam verlossen, Hem niet alleen zou verwerpen, maar Hem zou verraden en voor dertig zilverlingen zou verkopen. 'Indien het goed is in uw ogen, brengt Mijn loon, en zo niet, laat het na. En zij hebben Mijn loon gewogen, dertig zilverlingen. Doch de HEERE zeide tot Mij: Werp ze heen voor den pottenbakker; een heerlijken prijs, welken Ik waard geacht ben geweest van hen!'⁶⁹ Hij zou zwaar vervolgd worden en ter dood worden gebracht. Hij was, zei de profeet, 'uit de angst en het gericht weggenomen' (afgesneden door een hardvochtig oordeel) 'en wie zal Zijn leeftijd uitspreken? Want Hij is afgesneden uit het land der levenden; om de overtreding van mijn volk is de plaag op Hem geweest. Men heeft Zijn graf bij de goddelozen gesteld, en Hij is bij den rijke in Zijn dood geweest.'⁷⁰ Zelfs de wijze en de omstandigheden van Zijn dood werden tot in detail vermeld. 'Een vergadering der boosdoeners heeft Mij omgeven; zij hebben Mijn handen en mijn voeten doorgraven. Zij delen Mijn klederen onder zich en werpen het lot over

66. Dan. 2:35,45.

67. Jes. 53:1,3.

68. Jes. 49:7.

69. Zach. 11:12,13.

70. Jes. 53:8,9.

Mijn gewaad.⁷¹ Hij zou echter niet onder de macht van de dood blijven. ‘Gij zult Mijn ziel in de hel niet verlaten; Gij zult niet toelaten dat Uw Heilige de verderving zie.’⁷²

Ook de gevolgen van de verwerping van de Messias voor het Joodse volk waren met grote duidelijkheid voorzien. ‘De kinderen Israëls’, zo wordt gezegd, ‘zullen vele dagen blijven zitten zonder koning en zonder vorst, en zonder offer, en zonder opgericht beeld, en zonder efod en terafim.’ Daarna zullen de kinderen Israëls zich bekeren en de HEERE en Zijn goedheid zoeken in het laatste der dagen.⁷³ Al is het aantal kinderen van Israël als het zand der zee, slechts een overblijfsel daarvan zal wederkeren.⁷⁴ Van het rebelse deel van het volk was gezegd dat de HEERE hen onder alle volken zou verstrooien, van het ene einde der aarde tot aan het andere, en dat zij onder die volken geen rust zouden hebben⁷⁵; en dat zij ‘tot een schrik, tot een spreekwoord en tot een spotrede’ zouden worden onder al de volken waar de HEERE hen heen zou leiden.⁷⁶ Maar ook al zouden ze op deze wijze verstrooid en verdrukt worden, zij zouden niet volkomen vernietigd worden, want God had hun beloofd: ‘Als zij in het land hunner vijanden zullen zijn, zal Ik hen niet verwerpen noch van hen walgen, om een einde van hen te maken, vernietigende Mijn verbond met hen; want Ik ben de HEERE hun God.’⁷⁷

Bovendien was voorzien dat zij, na lang verstrooid te zijn geweest, ertoe gebracht zouden worden om hun gekruisigde Koning te erkennen. ‘Over het huis Davids en over de inwoners van Jeruzalem, zal Ik uitstorten den Geest der genade en der gebeden, en zij zullen Mij aanschouwen, Dien zij doorstoken hebben, en zij zullen over

71. Ps. 22:17,19.

72. Ps. 16:10.

73. Hos. 3:4,5.

74. Jes. 10:22.

75. Deut. 28:64,65.

76. Deut. 28:37.

77. Lev. 26:44.

Hem rouwklagen als met de rouwklage over een enigen zoon; en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene.⁷⁸ Dezelfde profeet heeft voorzeggd dat het volk, nadat het de goede Herder had verworpen en verraden, aan de verdrukking van zijn vijanden zou worden overgegeven, waarbij het grootste deel zou worden uitgeroeid, maar het overblijfsel na een lang lijden zou worden hersteld.⁷⁹

De hier weergegeven profetieën van de Joodse geschriften over Christus en Zijn Koninkrijk zijn zeer ontoereikend. Het is onmogelijk om het onderwerp volledig uiteen te zetten zonder de gehele oudtestamentische bedeling te bespreken. Deze bedeling was niet alleen profetisch in los van elkaar staande profetieën, maar zij had hoofdzakelijk het karakter van een voorafschaduwing en voorbereiding. In eerste instantie was het wel de bedoeling om de Israëlieten als een apart volk in stand te houden, de ware godsdienst te ondersteunen en de goddelijke volmaaktheden te laten zien in Zijn regering van de kerk. Maar dit alles was ondergeschikt aan wat haar voornaamste doel was, namelijk om dat volk en de wereld op de komst van Christus voor te bereiden en om een voorafschaduwing te zijn van de nieuwe bedeling. Hierbij bestond het tweeledige doel om aan de dan levenden een voorwerp van geloof en hoop te verschaffen, en om te bereiken dat de nieuwe bedeling beter zou worden begrepen, vaster zou worden geloofd en door meer mensen zou worden omarmd.

Als passages los van een dergelijk overzicht van de geschiedenis en profetie worden gezien, is dit te vergelijken met het bestuderen van de verspreide ruïnes van een oude tempel. Om zich een goed oordeel te vormen, moeten zowel het gehele plan als de details ervan worden gezien. Dan kan men zien dat de geschiedenis van de Joden de geschiedenis was van de afstamming van Christus; dat

78. Zach. 12:10.

79. Zach. 13:7-9.

heel het offerritueel een type was van het Lam van God Dat de zonde van de wereld zou dragen; dat de tabernakel en de tempel met het ingewikkelde dienstwerk dat daaraan verbonden was, typen waren van geestelijke en hemelse dingen; dat de profeten, die het volk onderwezen en terechtwezen, niet alleen en niet hoofdzakelijk gezonden waren om tijdelijke verlossingen te voorzeggen, maar hoofdzakelijk om ervoor te zorgen dat de ogen van het volk naar boven gericht bleven, en naar de grote Verlosser en de uiteindelijke bevrijding. Afzonderlijke passages kunnen geen toereikend beeld verschaffen van dit verbazingwekkende plan van voorbereiding en profetie, dat duizenden jaren omvat, en waarbij zijn duizend lijnen alle naar eenzelfde centrum neigen: het KRUIS VAN CHRISTUS.

Daarom kan de verdediging van de waarheid van het christendom op grond van de profetie alleen maar naar waarde worden geschat door personen die het gehele systeem oprecht zullen bestuderen. Toch is er al genoeg gepresenteerd om duidelijk te maken dat het onmogelijk is de overeenstemming te verklaren tussen de profetieën van het Oude Testament en de gebeurtenissen die in het Nieuwe Testament zijn beschreven, als niet van een goddelijke inspiratie wordt uitgegaan.

Wij hebben gezien dat eeuwen vóór de komst van Christus al was voorzien dat in het stadje Bethlehem een grote Verlosser zou opstaan, geboren uit de stam van Juda en uit de familie van David; dat Hij een arm en nederig mens zou zijn, maar toch de hoogste eerbied waardig was die aan God betoond wordt; dat Hij een Leraar, Priester en Koning zou zijn; dat Hij door Zijn eigen volk verworpen zou worden, vervolgd en ter dood gebracht; dat Hij weer zou opstaan uit de doden; dat de Geest van God op Zijn volgelingen zou worden uitgestort en dat Die hun heiligheid, wijsheid en moed zou geven; dat de ware godsdienst niet langer tot de Joden beperkt zou blijven, maar tot de heidenen zou worden uitgebreid en ondanks alle tegenstand zou volharden, triomferen en uiteindelijk

heel de aarde zou bedekken; dat de Joden die de Messias afwezen, zouden worden verstoten en verstrooid, maar toch bewaard. Zoals een rivier in de oceaan, verdeeld maar niet verdwenen, een blijvend wonder, een feit zonder weerga of vergelijking. Zo is hier heel de geschiedenis van Christus en Zijn Koninkrijk eeuwen vóór Zijn komst beschreven. Een geschiedenis vol van ogenschijnlijke ongerijmdheden; een geschiedenis die niet in één periode of door één persoon is beschreven, maar in verschillende perioden en door verschillende personen, waarbij ieder een nieuw feit of kenmerk toevoegt, terwijl toch allen tezamen één consistent geheel vormen, ondanks ogenschijnlijke tegenstrijdigheden.

Als we uitgaan van de oudheid van de Joodse geschriften, die door niemand wordt ontkend, dan is de conclusie onontkoombaar dat zij door goddelijke inspiratie geschreven zijn en dat Jezus Christus, naar Wie ze zo duidelijk verwijzen, de Zoon van God is en de Zaligmaker van de wereld. De gedachte dat Christus, terwijl Hij deze oude profetieën kende, uit eigen beweging, zonder Gods toestemming, zo zou hebben gehandeld, is een onmogelijke veronderstelling. Dat zou betekenen dat Jezus Christus een slecht mens was, iets wat iemand die het Nieuwe Testament leest, onmogelijk kan geloven, net zomin als hij kan geloven dat de zon 'de donkerheid der duisternis'⁸⁰ is. Dan zou worden verondersteld dat Hij het gedrag van andere mensen in een door andere bedriegers nooit te evenaren mate zou kunnen beïnvloeden. Veel van de belangrijkste voorzeggingen aangaande Christus zijn vervuld door de handelingen van Zijn vijanden. Heeft Christus het verraad van Judas teweeggebracht of de priesters ertoe bewogen om de verrader dertig zilverlingen te betalen? Heeft Hij met Pilatus een complot gesmeed om Hem te veroordelen of het zo geregeld dat Zijn dood door een Romeinse executie zou worden teweeggebracht in plaats van door een Joodse? Heeft Hij de soldaten ertoe aangezet

80. Jud. 1:13.

om Zijn kleren te verdelen en om Zijn gewaad te loten of het zo met hen weten te regelen dat geen van Zijn beenderen gebroken zou worden? Hoe zou het dan voor Hem mogelijk zijn geweest om ervoor te zorgen dat de twee grote voorzegde gebeurtenissen, namelijk de definitieve vernietiging van de Joodse staat en de daaropvolgende verstrooiing van de Joden en de snelle verspreiding van de nieuwe godsdienst onder de heidenen, zouden plaatsvinden? Deze gebeurtenissen waren voorzegd en het plaatsvinden daarvan ligt buiten het bereik van list of bedrog. Er is geen rationeel antwoord mogelijk op dit argument vanuit de profetie. Wat de Schriften over Jezus Christus als de Messias getuigen, is het getuigenis van God. Onze Zaligmaker Zelf heeft daarover gezegd: ‘Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben; en die zijn het, die van Mij getuigen.’⁸¹

Het heeft God dan ook behaagd om de weg naar het ongeloof te bemoeilijken. Mensen moeten al hun gebruikelijke manieren van argumenteren geweld aandoen; ze moeten geloof hechten aan morele onmogelijkheden en onverzoenlijke tegenstellingen; en bovenal moeten ze hun hart voor de uitnemendheid van de Zaligmaker verharderen, voordat zij ongelovig kunnen worden.

Deze uiteenzetting van de gronden van het geloof is bedoeld om te laten zien dat ongeloof een zonde is en om de volgende ontzagwekkende uitspraak van Christus te rechtvaardigen: ‘Die niet zal geloofd hebben, zal veroemd worden.’⁸² De mensen vleien zichzelf met de gedachte dat zij niet verantwoordelijk zijn voor hun geloof. Het geloof gaat buiten de wil om, zo wordt gezegd, en het is daarom geen zaak van lof of blaam. Deze misvatting komt voort uit het verwarren van dingen die in hun aard zeer verschillend zijn. Er zijn verschillende soorten van geloof, afhankelijk van

81. Joh. 5:39.

82. Mark. 16:16.

het voorwerp ervan en de aard van het bewijs waarop het gegrond is. Als iemand gelooft dat twee en twee vier is, of dat Napoleon in Sint-Helena is gestorven, dan is hij vanwege een dergelijk geloof moreel niet beter of slechter. In zulke gevallen zou ongeloof wijzen op waanzin, niet op een zedelijke afdwaling. Maar niemand kan geloven dat deugdzaamheid onzedelijk is of onzedelijkheid deugdzaam, zonder dat hij uitermate verdorven is. Het is voor niemand mogelijk om niet in God te geloven, vooral niet onder het licht van de openbaring, zonder daarmee duidelijk te maken dat het hem aan alle juiste morele en godsdienstige gevoelens ontbreekt. En het is voor niemand mogelijk om niet te geloven in de openbaring die God van Zijn Zoon gegeven heeft, zonder dat hij blind is voor de heerlijkheid van God en de morele uitnemendheid van de Zaligmaker. Hij verwerpt het daarbij passende getuigenis van God, die kenbaar is gemaakt op een wijze die bewijst dat het Zijn getuigenis is.

Daarom is het een ijdele hoop om te denken dat iemand onschuldig kan zijn als bij hem het geloof in God of in Jezus Christus ontbreekt. Als de uitwendige wereld een zodanige indruk heeft bewaard van Gods hand dat zij mensen, die weigeren haar als Zijn werk te beschouwen, zonder verontschuldiging laat,⁸³ dan zullen degenen die de uitnemendheid van Zijn Woord en de heerlijkheid van Zijn Zoon weigeren te erkennen, zeker niet voor onschuldig worden gehouden. Het bewijs dat miljoenen heeft overtuigd, bevindt zich voor hun ogen en zou hen moeten overtuigen. Daarom moeten zulke mensen zich niet verontschuldigen voor hun gebrek aan geloof en niet klagen over de zwakheid van het bewijs, waarvoor men alleen door het negeren ervan of door blindheid ongevoelig kan worden. Laten ze in plaats daarvan belijden dat ze schuldig zijn in hun ongeloof en laten ze zich voor God vernederen en bidden dat Hij hun ogen zal openen om de uitnemendheid

83. Rom. 1:18-20.

van Zijn Woord te kunnen zien. Hun vergezochte tegenwerpingen moeten ze laten varen, en ze moeten ervan verzekerd zijn dat, als de Bijbel hen niet tot geloof kan brengen door zijn mildere heerlijkheid, hij zich op een dag door zijn verschrikkingen aan hun ontwaakte geweten zal openbaren en duidelijk maken dat hij werkelijk het Woord van God is.